

Martin Moravec : Kolorektální karcinom – možnosti prevence a včasného zachytu.

Diplomová práce, 3.lékařská fakulta UK, Praha, leden 2009

Autor si vybral k řešení problematiky téma preventivní medicíny aktuální a významný úkol, a to především ve vztahu k naší republice, která zaujímá v kolorektálním karcinomu jedno z předních míst světové statistiky. Kolorektální karcinom je nemocí bohatých a také starých, stoupá s věkem. I když genetické předpoklady zcela položily boj proti kolorektálnímu karcinomu na racionální bási, není sporu o tom, že výživové faktory hrají zcela nezanedbatelnou úlohu, jak autor správně připomíná. Ve své práci se zabývá vznikem karcinomu z adenomových prekurzorů, jejich genetickou podstatou, a možnostmi skríningu a diagnostiky. Rozebírá histopatologické nálezy a seznamuje čtenáře s různými používanými klasifikacemi. Těžiště své práce zaměřil na skrínigové metody, především vyšetření stolice na okultní krvácení a hodnotí jejich dopad na přežívání a complianci. Zajímavou zmíněnou studií je rozbor řešení skrínigové problematiky ve Francii, která jistě přináší mnoho zajímavých podnětů k zamyšlení i pro naše prostředí. Zmiňuje i význam Václava Havla a jeho nadace pro aktivaci skrínigového programu v naší republice. Uvádí ovšem i jiné skrínigové metody, u nás dosud nepoužívané, jako je vyšetření stolice na mutace DNA. Metoda je spíše teoreticky zajímavá, pro svou složitost a nákladnost se stěží ujme. Hlavní důraz dává autor na preventivní koloskopii, která se zásluhou M. Zavorala a týmu skupiny Ministerstva zdravotnictví pro kolorektální karcinom stala metodou hrazenou v našem státě pojišťovnou, dosud jako v jediném na světě. Základním předpokladem pro toto vyšetření je důkaz, že čím včasnější vyšetření, tím menší rozsah nádoru a tím i lepší prognóza, tedy léčit resp. vyšetřovat nemocné dosud bez symptomů střevní nemoci. Tato metoda optické koloskopie s okamžitou možností téměř 100% správné diagnózy (opravdových 100% našťastí nemůže biologie nikdy dosáhnout na rozdíl od ekonomiky, se kterou je medicína bohužel nyní často porovnávána). Zbývá již pouze přesvědčit občany o

výhodnosti této možnosti, ovšem zdravotnické uvědomění vždy za poznáním spíše pokulhává než by ho předeházelo. A tak do budoucnosti zřejmě nezbyvá než zdokonalovat, jednodušovat a zpřijemňovat diagnostické metody. Autor se zamýšlí i nad medikamentózní prevencí, jejíž dosavadní studie byly sice úspěšné především u COX-2 inhibitorů z pohledu redukce adenomových polypů, nebezpečné však pro kardiovaskulární aparát.

Diplomová práce je doprovázena 13 obrazovými a tabulkovými přílohami, které instruktivně dokreslují probíranou problematiku a čtenáře dostatečně názorně informují. Za výhodnou novinku v seznamu literatury považují detailní odkazy na internetové zdroje, které jsou v současné době hlavním informačním kanálem nejen pro odborníky. Práce je velmi pečlivě zpracována, 30 citací je relevantních a převážně recentních. Nepochybně přinesla soubu důležitých poznatků s důrazem na jejich priority. Po patřičné úpravě by bylo možno uvažovat i o tištěné formě ať již pro praktické lékaře či pro širokou veřejnost.

V Praze dne 17.1.2009

Doc. MUDr. Milan Kment CSc.